

به نام خدا

مقدمه:

مجموعه استانداردهای ملی پیوست سلامت مطابق ابلاغیه شماره ۴۶۲۰۸ مورخ ۱۳۹۲/۶/۳ توسط سازمان برنامه و بودجه به کلیه دستگاه های اجرایی اعلام گردیده است و مجریان در مرحله امکان سنجی و مکان یابی موظفند گزارش پیوست سلامت را برای طرح های مشمول (نامه شماره ۴۵۱۴۸ مورخ ۱۳۹۲/۵/۲۷) تهیه و جهت تایید "کارگروه ارزیابی مطالعات پیوست سلامت" به وزارت بهداشت ارائه نمایند. این مجموعه مطابق نامه ۱۰۰/۱۰۶۳ مورخ ۱۳۹۲/۷/۹ مقام عالی وزارت به روسای محترم دانشگاه/دانشکده های علوم پزشکی اعلام گردید تا بر اجرای دقیق این استانداردها توسط دستگاه های اجرایی نظارت نمایند. در تبصره ۱ ماده ۲، این مجموعه بیان شده است "دبیرخانه کارگروه ارزیابی مطالعات پیوست سلامت (کمیته ماده ۲) در مرکز سلامت محیط و کار وزارت مستقر می باشد"، لذا مدیریت سلامت محیط و کار /گروه تخصصی بهداشت محیط و حرفه ای معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده، متناظر جایگاه دبیرخانه ملی پیوست سلامت در سطح دانشگاه/دانشکده بوده و در تعامل با دبیرخانه فوق، کلیه امور مرتبط با گزارشات پیوست سلامت واصله از کارفرمایان/مجریان طرح های مشمول پیوست سلامت را انجام خواهد داد.

۱. چنانچه متقاضی یکی از پروژه های مشمول پیوست سلامت به معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده مراجعه نماید، چگونه راهنمایی خواهد شد؟ چه نکات و الزاماتی را باید رعایت کند؟ مدت زمان تهیه گزارش پیوست سلامت پروژه چه مدت طول خواهد کشید و هزینه تهیه آن چقدر است؟

در صورت مراجعه حضوری متقاضی (کارفرما/مجری) پروژه مشمول پیوست سلامت به معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده، کارشناس برنامه پیوست سلامت مدیریت سلامت محیط و کار /گروه تخصصی بهداشت محیط و حرفه ای، مجموعه استانداردهای ملی پیوست سلامت را در اختیار متقاضی قرار داده تا پس از انتخاب مشاور مناسب، گزارش پیوست سلامت را مطابق چارچوب ابلاغی (پیوست شماره یک مجموعه مذکور) تدوین و نسخه چاپی و لوح فشرده آن را به معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده، ارسال نماید. معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده نیز گزارش مذکور را جهت ارزیابی و داوری به دبیرخانه ملی ارسال می نماید.

نکته ۱: چنانچه پروژه در محدوده ی جغرافیایی دو یا چند دانشگاه/دانشکده از یک استان و یا دو یا چند استان متفاوت قرار داشته باشد، به منظور وحدت رویه در فرایند پاسخگویی به کارفرما/مجری پروژه، با هدایت دبیرخانه ملی پیوست سلامت، کلیه هماهنگی های لازم با محوریت مدیریت سلامت محیط و کار /گروه تخصصی بهداشت محیط و حرفه ای معاونت بهداشت مرکز استان مسئول (استان با بیشترین مساحت جغرافیایی متاثر از استقرار طرح) صورت خواهد پذیرفت.

نکته ۲: نظر به اینکه برای تکمیل گزارش پیوست سلامت نیاز است تا اطلاعاتی از دانشگاه علوم پزشکی محل احداث پروژه دریافت گردد، مطابق نامه شماره ۳۰۰/۹۶۴ د مورخ ۱۳۹۶/۱/۲۹ معاون محترم بهداشت وزارت بهداشت، معاونت بهداشت دانشگاه/ دانشکده باید پس از دریافت درخواست کتبی از مجری/کارفرما طرح و معرفی مشاور، مطابق ضوابط دانشگاه/ دانشکده، اطلاعات بهداشتی مورد نیاز جهت تکمیل گزارش پیوست سلامت را در اختیار مشاور طرح قرار دهد.

در خصوص سوال مطرح شده درباره طول مدت زمانی و هزینه گزارش پیوست سلامت متذکر می گردد که مدت زمان تهیه گزارش پیوست سلامت به عوامل متعددی نظیر: نحوه تعامل بین کارفرما و مشاور، اخذ به موقع اطلاعات بهداشتی از معاونت بهداشت دانشگاه/ دانشکده و سایر مراجع ذیصلاح، بررسی های میدانی مشاور و... بستگی داشته و البته باید در مرحله امکان سنجی طرح و قبل از شروع فاز ساخت و بهره برداری در اختیار معاونت بهداشت دانشگاه/ دانشکده قرار داده شود. همچنین هزینه تهیه گزارش پیوست سلامت ماحصل توافق بین مجری و مشاور بوده است و دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و یا وزارت بهداشت دخل و تصرفی در این موضوع ندارند.

۲- شرکت های مشاور در زمینه تدوین گزارش پیوست سلامت کدامند؟

در تبصره ۳ ماده ۲ مجموعه استانداردهای ملی پیوست سلامت عنوان شده است که "تهیه گزارش پیوست سلامت صرفا توسط مشاورین حقیقی و حقوقی ذیصلاح که صلاحیت آن ها به تصویب مراجع قانونی رسیده باشد مجاز می باشد"، در این راستا از سوی معاون برنامه ریزی و نظارت راهبردی وقت (سازمان برنامه و بودجه فعلی) بخشنامه ای تحت عنوان "اصلاحات آیین نامه تشخیص صلاحیت مشاوران" به شماره ۹۲/۱۳۱۰۶۲ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۲۶ با موضوع شرایط شرکت های مجاز انجام دهنده پیوست سلامت ابلاغ گردیده است. در بخشنامه فوق عنوان گردیده "کلیه شرکت هایی که در تخصص محیط زیست تشخیص صلاحیت می شوند چنانچه ۲ نفر شامل یک نفر با مدرک اپیدمیولوژی با حداقل ۵ سال سابقه مفید و یک نفر از بین دارندگان مدارک تحصیلی ذیل (شامل: بهداشت محیط، سلامت در بلایا و فوریت ها، پزشکی اجتماعی، MPH با پایه پزشکی و گرایش عوامل اجتماعی موثر بر سلامت و طب کار) با حداقل ۳ سال سابقه مفید معرفی نمایند" می توانند پس از تایید و دریافت صلاحیت مشاوره، نسبت به تهیه پیوست سلامت طرح های بزرگ توسعه ای اقدام نمایند. سامانه اطلاعات عوامل نظام فنی و اجرایی کشور به آدرس <https://sajar.mporg.ir> مشخصات مشاوران را نمایش می دهد. همچنین در جواب استعلام انجام شده توسط دبیرخانه ملی پیوست سلامت مرکز سلامت محیط و کار از امور نظام فنی و اجرایی سازمان برنامه و بودجه کشور در خصوص دامنه شمول آئین نامه تشخیص صلاحیت مشاوران عنوان گردیده: "پروژه هایی که بیش از پنجاه درصد اعتبار آن توسط دولت تامین شده باشد و یا برای انجام آن ها موافقت نامه با سازمان برنامه و بودجه کشور مبادله شود و یا واگذاری آنها مستلزم رعایت قانون برگزاری مناقصات باشد مشمول آیین نامه مشاوران می باشند". لذا مجریان مابقی پروژه ها، الزامی جهت انتخاب مشاور ذیصلاح مطابق آیین نامه فوق نخواهند داشت.

۳ - وظیفه کمیته ارزیابی پیوست سلامت در معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده چیست؟ اعضا این کمیته چه کسانی هستند؟ فرایند ارزیابی گزارش پیوست سلامتی که به این کمیته ارجاع می شود چگونه است؟ چه زمانی گزارش پیوست سلامت به وزارت بهداشت ارسال می شود؟ چه کسی باید این گزارش را ارسال کند؟ وظیفه کمیته ارزیابی کشوری/ملی چیست؟

با توجه به اینکه "دستور عمل بررسی گزارش مطالعات پیوست سلامت در دانشگاه های علوم پزشکی" ابلاغ نگردیده است در حال حاضر بررسی و داوری گزارش پیوست سلامت توسط کمیته داوری دبیرخانه ملی پیوست سلامت صورت می پذیرد. دبیرخانه ملی به محض دریافت گزارش طرح از معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده، آن را به کمیته داوری ارسال و بازخورد نتیجه داوری را به دانشگاه/دانشکده ارسال می نماید. دانشگاه/دانشکده نیز بازخورد فوق را طی مکاتبه ای به کارفرما/مجری طرح، ابلاغ و منتظر دریافت اصلاحیه مجدد گزارش (اصلاحیه شماره ۱) از طرف کارفرما/مجری طرح می ماند. دانشگاه/دانشکده موظف است پس از دریافت نسخه چاپی و لوح فشرده گزارش اصلاح شده (اصلاحیه شماره ۱)، آن ها را برای دبیرخانه ملی ارسال نماید. در این مرحله مدیر سلامت محیط و کار /رئیس گروه تخصصی بهداشت محیط و حرفه ای و کارشناس برنامه پیوست سلامت باید با حمایت طلبی و همکاری معاون محترم بهداشت دانشگاه/دانشکده، مستند گزارش طرح را در اختیار مدیر/رئیس گروه های تخصصی دانشگاه/دانشکده (شامل: سلامت محیط و کار-پیشگیری و مبارزه با بیماری های واگیر و غیرواگیر- سلامت روان- سلامت جمعیت، جوانان و نوجوانان و بهداشت خانواده- کاهش خطر بلایا- توسعه و ارتقای شبکه- بهبود تغذیه) قرار داده و هر گروه تخصصی باید بندهای مرتبط با حیطه کاری خود را بررسی و نقطه نظرات کارشناسی را در فرم های اختصاصی مربوطه (فایل پیوست) تکمیل و در مهلت مقرر (ترجیحاً کم تر از دو هفته) به مدیریت سلامت محیط و کار /گروه تخصصی بهداشت محیط و حرفه ای معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده ارسال نماید. در نهایت کارشناس برنامه پیوست سلامت معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده باید نظرات اخذ شده را جمع بندی نموده و مستندی را در خصوص نواقص موجود در گزارش به همراه حساسیت ها و پیامدهای سوء بهداشتی ناشی از طرح تهیه نماید.

نکته ۲: شیوه اخذ نظرات گروه های تخصصی معاونت بهداشت استان و تکمیل فرم های مربوطه، بسته به نظر دانشگاه متفاوت بوده و می تواند به صورت غیر حضوری و یا حضوری از طریق تشکیل جلسه با حضور مدیر/رئیس گروه های تخصصی معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده و دعوت از اعضای هیات علمی دانشگاه و یا سایر موارد، صورت پذیرد.

نکته ۳: چنانچه پروژه در محدوده ی جغرافیایی دو یا چند دانشگاه/دانشکده از یک استان و یا دو یا چند استان متفاوت قرار داشته باشد، با هدایت دبیرخانه ملی پیوست سلامت، کلیه هماهنگی های لازم با محوریت مدیریت سلامت محیط و کار /گروه تخصصی بهداشت محیط و حرفه ای معاونت بهداشت مرکز استان مسئول صورت خواهد گرفت. در اینجا نظرات کارشناسی گروه های

تخصصی دانشگاه/دانشکده های ذینفع به معاونت بهداشت مرکز استان مسئول ارسال و کارشناس برنامه پیوست سلامت معاونت فوق، نظرات واصله را تجمیع می نماید.

در مرحله بعد مطابق دعوتنامه کتبی که از طرف دبیرخانه ملی به منظور حضور نماینده دانشگاه/دانشکده در جلسه دفاعیه گزارش پیوست سلامت طرح (این جلسه در تهران برگزار می گردد) ارسال می گردد، نماینده فوق، نواقص موجود در گزارش به همراه حساسیت ها و پیامدهای سوء بهداشتی ناشی از طرح را به کارفرما و مشاور طرح اعلام می نماید. کارفرما و مشاور طرح، نیز موظفند به سوالات و دغدغه های مطرح شده توسط نماینده دانشگاه/دانشکده در جلسه، پاسخ دهند. لازم به ذکر است که زمان تقریبی جلسه دفاعیه دو ساعت و نیم بوده و نحوه ارائه گزارش (خلاصه گزارش) توسط کارفرما/مشاور، بصورت ارائه اسلاید با فرمت نرم افزار پاورپوینت و در مدت زمان نیم ساعت پیش بینی گردیده و ادامه جلسه بصورت طرح سوالات و ارائه پیشنهادات توسط نماینده کمیته داوری، نماینده دانشگاه/دانشکده و اعضای دبیرخانه ملی (نمایندگان مراکز/دفاتر تخصصی ستاد معاونت بهداشت وزارت بهداشت)، جهت ارتقای گزارش، خواهد بود.

نکته ۴: پروژه ای که در محدوده ی جغرافیایی دو یا چند دانشگاه/دانشکده از یک استان و یا دو یا چند استان متفاوت قرار داشته باشد، از تمام نمایندگان دانشگاه/دانشکده های ذینفع جهت حضور در جلسه دفاعیه، دعوت خواهد گردید و نمایندگان فوق سوالات و دغدغه های خود پیرامون پروژه مد نظر را مطرح خواهند نمود.

پس از برگزاری جلسه دفاعیه، ظرف مدت تقریبی ۱۰ روز، معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده/استان مسئول، نواقص موجود در گزارش را به صورت مکتوب برای دبیرخانه ملی پیوست سلامت ارسال می نماید. پس از ارسال بازخورد جلسه دفاعیه توسط معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده/استان مسئول به دبیرخانه ملی، دبیرخانه فوق، گزارش را به کمیته داوری و اعضای دبیرخانه ملی (نمایندگان مراکز/دفاتر تخصصی ستاد معاونت بهداشت وزارت بهداشت) ارسال و پس از تجمیع بازخورد نظرات آنان، دبیرخانه ملی، نتیجه جلسه دفاعیه (صورجلسه دفاعیه) را جهت انجام اصلاحات لازم توسط کارفرما/مجری طرح به دانشگاه/دانشکده/استان مسئول ارسال می نماید. دانشگاه/دانشکده/استان مسئول نیز بازخورد فوق را طی مکاتبه ای به کارفرما/مجری طرح، ابلاغ و منتظر دریافت اصلاحیه مجدد گزارش (اصلاحیه شماره ۲) از طرف کارفرما/مجری طرح می ماند. دانشگاه/دانشکده/استان مسئول موظف است پس از دریافت نسخه چاپی و لوح فشرده گزارش اصلاح شده (اصلاحیه شماره ۲)، آن ها را برای دبیرخانه ملی ارسال نماید. دبیرخانه ملی پس از دریافت اصلاحیه گزارش (اصلاحیه شماره ۲) از معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده/استان مسئول، آن را برای کمیته داوری و اعضای دبیرخانه ملی ارسال و پس از دریافت بازخورد نظرات و تجمیع آنها، نتیجه گزارش داوری جهت تصمیم گیری نهایی در اختیار کارگروه ارزیابی مطالعات پیوست سلامت (کارگروه ماده ۲) قرار داده خواهد شد. در جلسه مذکور علاوه بر اعضای کارگروه، بنا به صلاحدید رئیس کارگروه، معاون بهداشت دانشگاه/دانشکده های ذینفع محل احداث پروژه، نماینده کمیته داوری، اعضای دبیرخانه

ملی پیوست سلامت، نماینده کارفرما/مجری، نماینده شرکت مشاور و سایر مدعوین نیز حضور خواهند داشت. در این جلسه در خصوص گزارش، تصمیم گیری و رای گیری شده و نتیجه حاصله از طریق دبیرخانه ملی به معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده/استان مسئول، ارسال می گردد. چنانچه گزارش پیوست سلامت طرح مورد تایید کارگروه ماده ۲ قرار بگیرد، کارفرما/مجری طرح باید اقدامات اصلاحی که در فصل ۱۰ گزارش متعهد به انجام آنها شده است را در دفتر اسناد رسمی، ثبت و اوراق تعهد محضری خود را به معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده/استان مسئول، تحویل و دانشگاه/دانشکده نیز طی مکاتبه ای این موضوع را به دبیرخانه ملی، منعکس می نماید. متعاقب آن دبیرخانه ملی نیز طی مکاتبه ای، تاییدیه گزارش پیوست سلامت طرح را به دانشگاه/دانشکده/استان مسئول ارسال می نماید. چنانچه گزارش پیوست سلامت طرح مورد تایید کارگروه ماده ۲ قرار نگیرد و گزارش مذکور نیاز به انجام یکسری گزینه های اصلاحی و یا راهکارهای بهسازی داشته باشد، کارفرما/مجری طرح باید اقدامات اصلاحی لازم را اعمال و نتیجه آن را به دبیرخانه ملی و معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده/استان مسئول ارسال نماید. متعاقب آن دبیرخانه ملی، موارد را بررسی و در صورت تایید اصلاحات مورد نظر و تایید کارگروه ماده ۲، فرایند تعهد محضری برای آن انجام خواهد شد. چنانچه رای و نظر کارگروه ماده ۲ مبنی بر عدم تایید گزارش پیوست سلامت باشد، کارفرما/مجری طرح ملزم به تهیه گزارش تفصیلی می گردد.

۵- پس از تصویب نهایی گزارش پیوست سلامت چه کسی و چگونه بر اجرای مداخلات در گزارش پیوست سلامت نظارت خواهد کرد؟ ضمانت اجرایی مداخلات درج شده در گزارش پیوست سلامت چیست؟

مطابق نامه شماره ۱۰۰/۱۰۶۳ مورخ ۱۳۹۲/۷/۹ مقام عالی وزارت، کلیه دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی ناظر بر حسن اجرای مفاد استانداردهای ملی پیوست سلامت می باشند. با توجه به اینکه نتیجه تصمیم کارگروه ارزیابی مطالعات پیوست سلامت در خصوص گزارش طرح های واصله به دانشگاه/دانشکده های محل احداث پروژه اعلام می گردد، لذا این وظیفه خطیر بر عهده معاونت بهداشت دانشگاه/دانشکده/استان مسئول مربوطه خواهد بود. مطابق تعهدی که کارفرما/مجری طرح در خصوص انجام اقدامات اصلاحی پیش بینی شده در طرح ارائه نموده است (تعهدات فصل ۱۰ گزارش)، کارفرما/مجری طرح باید مستند اقدامات انجام شده را به صورت گزارش خود اظهاری (معمولاً ۳ ماهه) به دانشگاه/دانشکده/استان مسئول اعلام و دانشگاه نیز موظف است به منظور راست آزمایی اظهارات درج شده در گزارش مذکور، با تشکیل و اعزام تیم بازرسی به محل احداث طرح، موارد را بررسی و نتیجه بازرسی های دوره ای را به کارفرما/مجری طرح و دبیرخانه ملی پیوست سلامت ارسال نماید. چنانچه انحرافات غیر قابل قبولی در انجام اقدامات اصلاحی طرح وجود داشته باشد و کارفرما/مجری طرح نیز به درخواست های دانشگاه/دانشکده/استان مسئول توجهی ننماید، مطابق تبصره ماده ۶ مجموعه استانداردهای ملی پیوست سلامت که عنوان می نماید: "در صورت عدم توجه مجری به تهیه گزارش پیوست سلامت و یا عدم اجرای مفاد اصلاحی بند "ب" با مجری طرح، برابر قوانین و مقررات رفتار می شود"، دانشگاه/دانشکده/استان مسئول، اقدامات لازم را در این خصوص انجام خواهد داد.